

מדריך למורה

הנושא של חינוך ליושר ואמת הוא נושא מרכזי, שמופיע בצורה ברורה בדבריו המפורסמים של הרב קוק. "מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת, שהנקודה המרכזית שבה היא לעשותו טוב וישר" (איגרות הראי"ה, איגרת ק"ע).

מטרתנו בלימוד ובעיסוק בנושא היושר והאמת היא לפתח בתלמידנו את יושרם הפנימי. נדבך בסיסי בלימוד נושא זה הוא הרובד הפשוט של "לא לשקר". למרות שהדברים לכאורה פשוטים, גם בנושא זה נדרשת עבודה חינוכית משמעותית, בייחוד בהם יש לאדם נטייה להורות היתר לעצמו. נדבך נוסף הוא היושר הפנימי והנאמנות. אנחנו מצפים מילד שנוהג ביושר לבצע ברצינות ובאחריות את המוטל עליו, ולהודות בטעויות שעשה. מובן שהצלחת החינוך לנושאים אלו חייבת לבוא מתוך פנימיותם של התלמידים ולא מתוך כפייה חיצונית ולכן חשובה מאוד ההתנסות והפתיחות.

אנחנו מציעים כמה משפטים שיסייעו לנו להגדיר ולמדוד את הצלחת החינוך לערך זה.

- נוהג בדיבורו לומר רק את האמת, נוהג גם מ"שקרים לבנים".
- נוהג ביושר גם בלא השגחה או כפייה חיצונית, עומד בכבוד ב"מבחני כבוד"
- יודע להודות בטעויותיו
- פועל ביושר ונאמן לערכיו
- נוהג בנאמנות כלפי חבריו

שיעורי יושר ואמת לשכבה הצעירה

השיעור הראשון בנושא יושר ואמת הוא **מניחים יסודות**, "חותמו של הקב"ה אמת". בשיעור זה התלמידים יבינו כי מידת האמת היא בסיס לכל המצוות.

בשיעור **בפתח**, "זאב זאב", יחוו התלמידים את האמת כרחבה וכוללת הכול, לעומת השקר שהינו צר, מצומצם, לא יציב ומביא לתוצאות הרסניות. כסיכום לשיעור יחשבו התלמידים על עצות להתמודדות עם היצר לשקר.

בשיעור **מעשה אבות** נלך "בדרכי אבותינו" ונפגיש את התלמידים עם סיפורים על גדולי ישראל שדבקו במידת האמת מתוך תקווה כי התלמידים יכירו בחשיבותה של מידת האמת ובהיותה משפיעה לטובה על שאר המידות וילמדו שאפשר להתמודד עם הרצון לשקר ולגבור עליו.

בשיעורי **מתבוננים ובונים** נפתח בשיעור "משחקים ביושר" בו ננסה לפתח מודעות לפיתוי להיגרר אחרי הדחף לנצח גם באמצעים פסולים ולהבין כי ערך היושר גדול מערך הניצחון.

נעסוק מחד בחשיבות שבקיום הבטחה ומאידך נבחין כי צריך סייעתא דשמיא בקיום הבטחה וכי לא הכול תלוי בנו בשיעור "העומד בדיבורו".

"טעם של אמת" הוא שיעור בו התלמידים ילמדו ששמירת סודות והעלמת האמת גורמים לתחושות לא נעימות וכי עדיף להתגבר על היצר ולהודות באמת גם כשזה לא נעים.

ננסה להגביר את האחוה והקשר בכיתה באמצעות השיעור "קנה לך חבר" בו התלמידים יבינו שכדי לרכוש חברות אמת יש צורך להתאמץ.

בפעילות הסיכום, "אמת בפרסום" התלמידים יפתחו מודעות לאמצעי הטעיה הקיימים בעולם הפרסום, יבינו את החומרה שבשימוש באמצעים אלו ויחזרו על מושגים שנלמדו במהלך הנושא "יושר ואמת" בעזרת מסע פרסום כיתתי למושגים בהם עסקנו.

שיעורי אמונה לשכבה הבוגרת

בשיעור מניחים יסודות, "מדבר שקר תרחק" התלמידים יכירו את פניו השונים של השקר ויבחנו את נזקיו ומתוך כך יבינו את הצורך להתרחק ולברוח מהשקר. "עולם האמת" הוא השיעור במסגרת בפתח בו יחוו התלמידים שלא ניתן לחיות בעולם שאינו מבוסס על אמת, ילמדו על נזקי השקר ותוצאותיו ההרסניות ועם זאת יעסקו בכך שגם אם קלקלנו ומעדנו באמת – תמיד ניתן לשוב ולתקן. במסגרת שיעור מעשה אבות נפגוש בדמותו הייחודית והמורכבת של הרבי מקוצק "אביר האמת". התלמידים ילמדו על מידת האמת של וישליכו את הנלמד על חיי הכיתה. בשיעורי מתבוננים ובונים נפתח בשיעור "הצופה המסתתר" ונבחן מהי אמינות מתוך תקוה לעורר את הרצון להיות אנשים אמינים ונתאמן ב"אמינות" בעזרת מקרים בחיי הכיתה הדורשים אמינות. המשך מתבקש לכך הוא בשיעור "מבחן של כבוד" בעזרתו נלמד על התוצאות החמורות של העתקה במבחן ונבחין שלא כדאי לשקר גם כשלכאורה נראה שנרוויח מהשקר. "חבר אמיתי" הוא שיעור בו יזהו התלמידים מיהו חבר אמיתי, מהי חברות אמיתית ויעסקו בדרכים למימושה. בעזרת השיעור "שביל אמצע" התלמידים יהיו מודעים לכך שכשאנו נוגעים בדבר אנו נוטים לפרש את המציאות לפי מה שנחו לנו ולא כפי שהיא באמת. מתוך כך יושם דגש על כך שאסור לעגל פינות ולשנות את האמת בשום פנים ואופן!!! פעילות הסיכום "אמת בפרסום" זהה לזו המובאת בשכבה הצעירה.

השילוב עם מפתח הלב וכישורי חיים:

אנו רואים את מקומם של שיעורי החינוך שמצטרפים לשיעורי מפתח הלב וכישורי חיים, בהקניית "מצפן" של ערכים שמציע כיוון חינוכי לבניית הזהות האישית והחברתית של התלמיד. על פי התוכנית התלת שנתית של מפתח הלב מתוך אמונה, עסקנו בשנה שעברה בשונות, בניהול קונפליקטים וביחס לזולת, מתוך מבט של עין טובה ולימוד זכות. בשנה הבאה נעסוק בנושאים אלו מתוך מבט של גבורה פנימית, ובשנה הנוכחית אנו מציעים להתמודד עם נושאים אלו מתוך מבט של יושר ואמת.

כסלו (שונות) – מבט לאמת שבכל אחד

הסתכלות כנה ואמתית, הן כלפי עצמנו והן כלפי זולתנו, תסייע לנו בהבנת נכונה של השונות שבין בני האדם ובדרך הנכונה להתפתח דווקא מתוך האתגר שמזמנת לנו שונות זו. אנחנו רוצים לחנך את תלמידנו להתייחסות נכונה למשפט "לכל אחד האמת שלו". עלינו להיזהר מהתפיסה הפוסט מודרנית שבאמת אין אמת מוחלטת וכל אחד יכול לעשות או לחשוב מה שהוא רוצה. בוודאי שיש אמת, את האמת הזו מלמד אותנו הקדוש ברוך הוא והיא כתובה בתורתנו, תורת אמת. אבל כל אחד מאתנו יכול לגלות באופיו וכשרונו הייחודי את החלק שלו באותה אמת.

בע"ה
יושר ואמת, מורים
מדריך למורה
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

ועל כן מטרתנו היא להיות קשובים לאמת שלנו וגם להיות ערניים ולהקשיב לאמת שיש בדברי זולתנו. הצעתנו בעיסוק בנושא זה הוא לאמץ משקפיים של יושר ואמת ובעזרתן להתבונן על השונות ועל קבלת האחר.

טבת – ניהול קונפליקטים ביושר

כהמשך לתשתית שנבנתה בחודש כסליו אנו מציעים ליישם את הדברים בניהול נכון של קונפליקטים, חברתיים וגם אישיים. לא תמיד זה קל להיות אמתי, אבל בסופו של דבר האמת משתלמת גם במישור האישי וגם במישור החברתי. חוסר צביעות ודיבור אמיתי, ושחבריה פועלים בנאמנות וביושר הם תשתית לחברה בריאה וחזקה.

